

Hoogwaarde Excellentie!
Genadigen Souvrain en Heer!

Uwer Hoogw. Excellenties Hooge en altijd geëerbiëdigde brievenletteren vanden 7 dezer, met bij sãnde afschrift betrekkelijk de wegmaaking van Ceulen op 's Bosch over Gemert, mij op laatsleden Zondag per post geworden zijnde, hebbe ik daarover, ingevolge van diens, op dingsdag laatsleden eene Gemeentsvergaderinge aangelegd, waarin de gevoelens vrijuit den anderen liepen, en er dus ten diens eene nadere vergaderinge bepaald wierd, wanneer Gemeende representanten ten naadsten bij overeenkwamen en mij verzogten daer over een ontwerpbericht aan Uw Hoogw. Excell. te coucheeren ten Eijnde hetzelve alsdan na genoeg bevonden te kunnen inleveren hetgeen ik aannam; -- doch, om dat bericht niet op losse grond, maar met drangredens te kunnen ontwerpen, hebbe ik nootig geoordeeld, mij daarover naauwkeurig te moeten informeeren -- en overzulks zal ik zeker niet eerder dan aanstaande woensdag daar mede in gereedheid zijn.

Ik hebbe het mijne pligt geacht Uwe Hoogw. Excell. daar van voorloopig te moeten kennis geeven, terwijl ik in middels de eere hebbe van met bereidvaardige onderdanigheid, en meest mogelijke Hoogachting te zijn

Hoogw. Excellenties!

Genadige Souvrain en Heer!

Gemert 15 Maji 1791.

Uw Hoogw. Excell. Dien.

(get.) H.v. Moorsel, Scholtus.

Wordt vervolgd.

H. H. J. Pennings.

KLOMPENMAKERIJ IN GEMERT (bij wijze van boekbespreking). Elders in dit nummer wordt geattendeerd op het verschijnen van een boek over de Brabantse klompenmakerij, geschreven door Dr. F. J. N. van Puijenbroek. Het ligt voor de hand, dat (oud)Gemertenaren, wanneer ze een dergelijk boek in handen krijgen, beginnen met te kijken, of er ook iets over Gemert gezegd w.rdt. Blijkens het re-

gister wordt op 3 bladzijden Gemert genoemd. De eerste keer betreft het een opgave per gemeente in Noord-Brabant van het getal bedrijfshoofden en arbeiders in de klompenmakerij in het jaar 1909. Voor Gemert worden dan vermeld 7 bedrijfshoofden en 6 arbeiders. Een andere lijst vermeld gegevens van ca. 1859. Voor Gemert wordt dan geen enkele klompenmakerij opgegeven. Mijns inziens komt dat, doordat de Gemertse klompenmakers niet te rangschikken waren onder de gegevens over de "provinciale fabrieks-staat" van 1859 en ook wel door het feit, dat het klompenmaken vaak een nevenberoep geweest zal zijn. Als er immers, zoals ik in "Gemerts Heem" nummer 32 (herfst 1968) vermeldde, in 1709 twee klompenmakers in Gemert worden vermeld, moet men aannemen, dat ook in het midden van de 19-de eeuw een aantal vaklieden zorgde voor de klompenvoorraad, die in Gemert nodig was. Belangrijker en interessanter is hetgeen verderop in het boek vermeld wordt. Daar wordt gesproken over het aangaan in 1878 van een vennootschap "tot het oprichten en uitoefenen van eene Fabriek en den Handel in klompen en van zoodanige andere zaken als nader tusschen hen mocht worden overeengekomen, onder de Firma Van Schijndel, Smulders en Van Dijk, gevestigd te Beek en Donk. De machines, die hier gebruikt zouden worden, waren betrokken via de wereldtentoonstelling in 1878 te Parijs. Eén van de firmanten was W.A. van Schijndel, koopman in kruidenierswaren en manufakturen te Gemert. Zijn compagnons waren A.F. Smulders, fabrikant te Utrecht en J. C.J. van Dijk, een koopman, die zich vanuit Rotterdam in Beek en Donk gevestigd had. De klompenmaker M. Coppens uit Lieshout trad op ^{als} meesterknecht in het bedrijf, waar 20 volwassenen en 5 kinderen werkten. Helaas was het bedrijf maar een kort leven beschoren, want in 1880, hetzelfde jaar, waarin het fabrieksgebouw vergroot was, werd de zaak openbaar verkocht en daarna opgeheven. Als reden wordt opgegeven, dat er bij het machinale systeem te veel hout verloren ging. Hiermee eindigde het eerste Nederlandse machinale-klompen-avontuur. Het doet ons goed, dat een ondernemend Gemertenaar aan dit experiment zijn krachten gaf.

v.d.W.